

PJESA II

Në këtë fragment jepet Xha Gorioi i cili jeton i braktisur nga të bijat në pensionin e zonjës Voker. Ato vijnë ta takojnë të atin vetëm për interes, kur duan t'i zhvatin atij paratë deri në qindarkën e fundit. Ky është një nga këto momente. Anastasia, vajza e tij e madhe ka ardhur t'i kërkojë Xha Gorioit para për të paguar fustanin me të cilin do të shkojë në ballo. Xha Gorioi është i gatshëm të japë edhe jetën për të plotësuar çdo tekë të saj.

Honore de Balzak

Xha Gorioi

- U shkunda, – tha duke shkukur flokët. – Ah, sikur ta dija se ku do të shkoja të vidhja, po është zor edhe të gjesh një çast të tillë. Pastaj, duhen njerëz dhe kohë për të grabitur bankën. Oh, duhet të vdes, vetëm vdekja i lan hallet! S'jam më i zoti për asgjë, s'jam më baba, jo. Ajo më kërkon, ka nevojë! Dhe unë, varfanjaku, s'kam asnjë dysh. Ah, ti sigurove për vete të ardhura jetike, o i mallkuar dhe nuk mendove për vajzat! Domethënë nuk i do ato? Ngordh, ngordh si qen që je! Po unë jam më i lig se qeni, qeni nuk do të sillej kështu! Oh! Koka po më zien!

E shikoni, pata fuqi t'u bëj ballë të gjithave, po këtë herën e fundit që u ndodha pa para, m'u dërmua zemra. Oh! Oh! S'ia bëra as një, as dy, po u veshë e u spituloja dhe dola shita për gjashtëqind franga servisin e bukës dhe ca togëza argjendi, pastaj lashë peng për një vit të ardhurat e mija jetike kundrejt katërqind frangave që mora në dorë nga xha Gobseku. S'ka gjë! Do ha bukë thatë! Ajo më mjaftonte kur isha i ri, do të më mjaftojë edhe tani. Kështu që Nasia ime do të kalojë një mbrëmje të mirë. Do të vishet për mrekulli. Këtu nën jastëk janë të një mijë frangat. Më bëhet zemra mal që i kam këtu nën kokë ato që do ta gëzojnë Nasinë e gjorë. Nesër do të jem mirë. Nasia do të vijë në ora dhjetë. Nuk dua të më gjejnë të sëmurë vajzat, se pastaj nuk do të shkojnë fare në ballo, po do të rrinë të përkujdesen për mua. Nasia do të më përqafojë nesër si fëmijën e saj, përkëdheljet e saj do më shërojnë. A nuk do t'i kisha shpenzuar te farmacisti një mijë franga për barnat? Më mirë t'ia jap asaj që m'i shëron të gjitha sëmundjet, Nasisë sime. Do ta ngushëlloj në mjerimin e saj të paktën. Vetëm kështu mund ta laj fajin që bëra duke siguruar për vete një të ardhur jetike. Ajo ka rënë në fund të greminës dhe unë s'jam më i zoti ta nxjerr.

Djaloshi ishte pikëlluar, kur u takua me Delfinën dhe e gjeti atë të krehur, me këpucët e vallëzimit dhe nuk i mbetej veçse të vishte fustanin e ballos. Po tamam si ato penelatat që u japin piktorët tablove të tyre në mbarim e sipër, përgatitjet e fundit kërkonin më tepër kohë nga ç'kërkonte sfondi i pëlhurës.

- Si! Nuk jeni veshur? – i tha ajo.

- Zonjë, po ati juaj...

- Prapë im atë! – thirri ajo duke i prerë fjalën. – Nuk do të m'i mësoni ju detyrimet e mija kundrejt tim eti. Unë e njoh prej kohësh tim atë, ai është i fortë. Vetëm se ne e tronditëm pak sot në mëngjes. Janë në rrezik pasuritë tona, e kupton se ç'fatkeqësi e madhe na kanoset? Mos më flisni më, Eugjen. Do t'ju dëgjoj vetëm kur të jeni veshur.

- Zonjë...

- Shkoni! Asnjë fjalë, – tha ajo, duke rendur në dhomën e vogël që të merrte gjerdanin.

- Po shkoni, pra zoti Eugjen! Do ta zemëroni zonjën, – tha Tereza, duke e shtyrë lehtë djaloshin, të tmerruar nga kjo atëvrasje elegante. Ai shkoi të vishej i kredhur në mendimet më të trishtuara e më dekurajuese.

E shikonte botën si një oqean me llum, ku njeriu do të zhytej gjer në grykë, posa të vinte pak këmbën. "Aty kryhen vetëm krime meskine!" – tha me vete.